

bernacula, non in Politicis solum, sed & in Ecclesiasticis adhibentur. Rusticorum etiam in hoc Principatu conditio non intolerabilis, qui Magistratui suo certam sentus summam, & certa servitia hactenus præstant. Inter quos non desunt etiam qui vix ulla præstant servitia. Incolæ olim usi fuerunt lingua Slavonica sive Vandalica, quæ illis cum vicinis Pomeranis communis fuit. Adeo etiam suæ Idololatriæ tenaces fuerunt, ut inter omnes Maris Suevici Adcolas postremi Religionem Christianam susceperint: tempore nimirum Ludovici Pij, qui fuit Caroli Magni Filius, circa annum Christi 1000. Sed mox a fide Christiana deficientes, Religionem Christianam in sceleratam Superstitionem converterunt. Nam S. Vitum Patronum Cænobij Corfejani in Vestfalia, Christi Servum, relicto & contento Christo Domino, pro Deo coluerunt, quem corrupto nomine *Swantovitum* appellarunt; memorabili exemplo Sanctos cum Christo in honore & cultu minime jungendos esse. Huic, Idolum quadriiceps fabricatum in magnifico exstructo templo collocarunt. Ab hoc omnes Provinciales & Vicini longe lateque tanquam ex Oraculo responsa periebant. Mercatores quotquot ad Rugianos appulerant, Mercium suarum pretiosissima quæque ipsi offeriebant. Idolum humanam staturam adæquans, resecta barba & capillis, oblonga veste talati amictum stabat, dextra poculum instar cornu efformatum, liquore plenum, sinistra arcum cum sagitta tenebat. Huic Idolo trecenti equi pascebantur, inter quos unus candidus, in quem nemo nisi summus Sacerdos ascendebat: & illo tanquam Divino ad res futuras prædicendas, utebantur: quem matutino tempore pulvere & sudore undique diffluentem in stabulo sæpe ostentabat Sacerdos, mentiens Swantovitum in pugna contra Rugianorum hostes illo esse usum. Sed de his deque hac Insula & Principatu Rugiæ hactenus dicta sufficiant, ad Bohemiam transeo.